

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Kantoren, bedrijven en instellingen

Voor kantoren, bedrijven en instellingen gaan vanaf 1 januari 2024 nieuwe regels gelden voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Deze bekers en -bakjes mogen op deze locaties niet meer worden aangeboden. In deze factsheet informeren we u over de nieuwe regelgeving en wat dit voor uw situatie betekent.

Hergebruik is de nieuwe norm

Elke dag gooien we in Nederland 19 miljoen wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten weg. Na eenmalig gebruik. Een deel daarvan komt als zwerfafval in het milieu terecht. Daarom gaan we eenmalig gebruik van dit soort bekers en bakjes terugdringen en wordt hergebruik de nieuwe norm. Met deze nieuwe norm willen we het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten in Nederland binnen 3 jaar met 40 procent verminderen.

Binnen uw organisatie zijn wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten vanaf 1 januari 2024 niet meer toegestaan. Deze regelgeving geldt voor alle locaties waar consumptie op locatie plaatsvindt. Vanaf 1 januari 2024 kunt u kiezen uit:

- Herbruikbaar: herbruikbare alternatieven aanbieden, zoals afwasbare kopjes, glazen, hard cups, borden en bakjes;
- *Bring your own*: gebruikers zelf een beker of bakje laten meenemen.

Welke bekers en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- ✓ Bekers en bakjes voor eenmalig gebruik, die plastic bevatten:
 - ✓ Bioplastic
 - ✓ Toegevoegde polymeren om water- of vetafstotend te maken
 - ✓ Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving

Voor bakjes geldt aanvullend:

- ✓ Het voedsel hoeft niet verder bereid te worden, zoals koken, ontdooien of verwarmen.
- ✓ Bakjes met voorverpakt eten: alleen eenpersoonsporties.
- ✓ Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- ✗ Herbruikbare bekers en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- ✗ Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels. *Let op: deels vormvast en deels flexibel valt wel onder de regelgeving.*
- ✗ Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd. *Let op: aluminium heeft een hoge milieubelasting en wordt daarom sterk afgeraden.*

Hoe zit het met 'plasticvrije' keurmerken van mijn leveranciers?

Veel bekertjes en bakjes die eruitzien alsof ze van karton zijn, bevatten kunststof om ze water- en vetafstotend te maken. Zelfs bekertjes en bakjes met een 'plasticvrij' keurmerk kunnen plastic bevatten. Een keurmerk biedt dus geen garantie voor uitsluiting van de regelgeving. In Nederland betekent plasticvrij dat het product geen (toegevoegde) polymeren bevat. In het buitenland worden soms andere normen gehanteerd, waardoor het plastic vrije logo uit bijvoorbeeld Duitsland niet geldig is in Nederland. Laat u goed informeren door uw leverancier en lees de [factsheet Milieueclaims](#) van het KIDV (voorbeeld 10: plasticvrij).

Hoe zit het met producten van bioplastic?

Ook bekertjes en bakjes gemaakt van bioplastic vallen onder de nieuwe regelgeving. Bioplastic is biologisch afbreekbaar plastic of plastic van hernieuwbare grondstoffen. Dit soort plastic is doorgaans ook schadelijk voor het milieu als ze in het zwerfafval terecht komen. Daarom vallen bekertjes en bakjes gemaakt van bioplastic ook onder de regelgeving.

Kan ik mijn gebruikers borg vragen voor de herbruikbare bekertjes en bakjes?

Om ervoor te zorgen dat u herbruikbare bekertjes en bakjes weer terugkrijgt, kunt u ervoor kiezen om borg te vragen. Gebruikers betalen dan een bedrag voor de beker of het bakje en krijgen dat terug bij het inleveren. Er zijn ook praktijkvoorbeelden van locaties die gebruik maken van een retourmunt.

Is er een overgangstermijn voor het opmaken van voorraad?

Nee, het is de bedoeling dat u de voorraden van wegwerpbekertjes en -bakjes die bedoeld zijn voor consumptie op locatie opmaakt voordat het verbod op 1 januari 2024 ingaat.

Ik bied ook afhaalmogelijkheden aan op mijn locatie, welke regels gelden daarvoor?

Als u eten en drinken aanbiedt dat mensen kunnen meenemen om elders op de locatie te nuttigen, dan gelden de regels voor consumptie op locatie.

Ik bied ook afhaalmogelijkheden aan voor buiten mijn locatie, welke regels gelden daarvoor?

Wegwerpbekertjes en -bakjes die bedoeld zijn voor consumptie voor onderweg, dus buiten de locatie, mogen niet meer gratis worden verstrekt. Daarnaast moet de klant kunnen kiezen voor een herbruikbaar alternatief of een zelf meegenomen beker of bakje.

Welke regels gelden er op een campus?

Op een campus is er sprake van een hybride omgeving, omdat studenten ook tussen gebouwen bewegen. Welke regels gelden voor het hoger onderwijs leest u [hier](#).

Uitzondering op het verbod voor wegwerp: hoogwaardige recycling

Hergebruik wordt de nieuwe norm voor locaties die vallen onder consumptie op locatie. Er geldt echter ook een beperkte uitzondering om een inzamelsysteem in te richten voor hoogwaardige recycling van de bekertjes en bakjes. Hoogwaardige recycling betekent dat u de bekertjes en bakjes inzamelt en dat het na recycling opnieuw gebruikt wordt als verpakkingsmateriaal voor eten of drinken (voedselcontactmaterialen). Het minimale percentage ingezamelde bekertjes en bakjes dat hoogwaardige gerecycled moet worden loopt jaarlijks op en begint in 2024 bij 75% tot 90% in 2027 en verder. Vanwege de voedselveiligheid zijn er in de Europese regelgeving strenge eisen aan verbonden. Zo is het op dit moment alleen mogelijk om bekertjes of bakjes gemaakt van polyethyleentereftalaat (PET) hoogwaardig te recyclen. Dit materiaal is niet voor alle toepassingen geschikt. Wie gebruik wil maken van de uitzondering op het verbod op wegwerp - door bekertjes en bakjes te gebruiken die geschikt zijn voor hoogwaardige recycling en die op de locatie voor dit doel met de minimale inzamelingspercentages worden ingezameld - moet dit vooraf melden bij de Inspectie van Leefomgeving en Transport (ILT). Het is daarbij belangrijk om goede afspraken te maken met een afvalinzamelaar die dit gescheiden kan transporteren en met een afvalverwerker die het materiaal hoogwaardig kan recyclen en die kan voldoen aan de administratieve verplichting die u heeft voor deze uitzondering.

Zorginstellingen en gesloten inrichtingen zijn uitgezonderd van de regelgeving

Vanwege veiligheids- en hygiënevoorschriften mogen zorginstellingen en gesloten inrichtingen wel wegwerpbekertjes en -bakjes die plastic bevatten blijven gebruiken. Dit geldt in de regel voor instellingen met een SBI-code 86 of 87. De uitzondering bij zorginstellingen geldt alleen voor patiëntenzorg, zoals de zorgafdeling, polikliniek of gemeenschappelijke woonruimtes. Daar waar hergebruik wel veilig en hygiënisch kan worden toegepast, heeft dit wel de voorkeur, maar is het niet wettelijk verplicht. Voor de openbare ruimtes geldt deze uitzondering niet. Denk aan een bezoekersrestaurant.

Hoe duurzaam is hergebruik?

Over het algemeen geldt dat hergebruik beter is voor het milieu, afhankelijk van het materiaal, het volume, de manier van schoonmaken en de efficiëntie van de retourlogistiek. Wel moet een herbruikbare beker of verpakking vaak worden gebruikt. Een beker is bijvoorbeeld milieuvriendelijker als deze tussen de 6 en 60 maal gebruikt wordt. Het verschil zit hem onder meer in het materiaal waarvan de herbruikbare beker is gemaakt en de manier waarop de herbruikbare beker wordt schoongemaakt.

Hoe wordt de regelgeving gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

Europese richtlijn

De nieuwe maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de Europese richtlijn Single Use Plastics (SUP) dat als doel heeft: de impact van wegwerpplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. En met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerpplastic.nl vindt u meer informatie over de regelgeving en hoe u zich hierop kunt voorbereiden. Volg de regelhulp om na te gaan welke regels van toepassing zijn op uw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.